
Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente De Bilt
Postbus 300
3721 AH Bilthoven

Westbroek, 6 augustus 2012
Betreft: bezwaar tegen vergunning OV20211139

Geacht College,

De Agrarische Natuurvereniging Landschap Noorderpark e.o. heeft ten doel het boerenlandschap in het Noorderpark te behouden en te versterken en de bijbehorende natuurwaarden te beschermen en te vergroten. Omdat de door u verstrekte vergunning voor de aanleg van dammen en duikers ten behoeve van wandelpaden nabij het fort Ruigenhoek agrarisch gebied en natuurgebied in het Noorderpark betreft, zijn wij belanghebbend. Temeer omdat deze vergunning ook leidt tot extra recreatiedruk op het bij het fort Ruigenhoek aanwezige kleinschalige cultuurlandschap.

Wij maken bezwaar tegen de door u verleende vergunning voor het aanleggen van dammen (met duikers) en het openstellen en aanleggen van wandelpaden ten noorden van fort Ruigenhoek.

Onze vereniging zet zich met veel moeite in voor het scheppen van meer natuur door aanleg van natuurvriendelijke oevers, kleine bosjes, erfbeplanting en andere kleinschalige projecten. Op en nabij fort Ruigenhoek bevindt zich nog een relatief groot oppervlak aan goed ontwikkelde natuur. Dergelijke relatief grote gebieden met hoge natuurwaarden en de broodnodige rust voor de fauna zouden waar mogelijk behouden moeten blijven, zeker gezien de verstoring die recreatieve ontwikkelingen elders rond het fort met zich meebrengen. Zo is het foerageergebied van de das ten zuiden van fort Ruigenhoek nagenoeg teniet gedaan door de herinrichting aldaar ten behoeve van de recreatie. Het weidegebied is omgevormd en fysiek ontoegankelijk gemaakt voor de das (en andere zoogdiersoorten) door de aanleg van brede waterpartijen.

Vele zeldzame soorten komen in het plangebied voor omdat de vegetatie zich tientallen jaren ongestoord heeft ontwikkeld. Het zijn alle indicatorsoorten voor hoge en kwetsbare natuurwaarden. Op en nabij fort Ruigenhoek betreft het behalve dassen ook ijsvogels, ringslangen, een steenmarter, en diverse vleermuissoorten. In het gebied ten noorden van het fort bevinden zich talloze vogelsoorten, heikikkers, waterspitsmuizen en vele zeldzame insectensoorten, met name diverse grote libellen. De aanwezigheid van deze gidssoorten wijst erop dat de ecosystemen buitengewoon goed ontwikkeld zijn, en ook zeer kwetsbaar zijn voor verstoring. Aparte vermelding van uitzonderlijke kwetsbaarheid betreft het orchideeënrijke blauwgrasland langs het noordelijke deel van het nieuwe pad. Een dergelijk vochtig schraalland kan absoluut niet tegen betreding en vervuiling (door dichtslaan van de moerasbodem), laat staan het helaas onvermijdelijke illegaal uitgraven en meenemen van de orchideeën. Dan verdwijnen de zeldzame soorten in rap tempo en is het ecosysteem verloren. In de effectanalyse en toetsing Nieuwe wandelpaden (Van den Bijtel, maart 2012) wordt dit orchideeënrijke grasland dan ook terecht als erg kwetsbaar aangeduid.

De nieuwe wandelpaden volgen bovendien grotendeels de bestaande wissels van de dassen die een burcht hebben op het fort. Deze wissels staan op pag. 20 in het rapport van Van den Bijtel in een dicht cluster getekend vlakbij de balk waar de dassen de fortgracht oversteken om te foerageren in het agrarisch gebied en de bosranden. Ook betwijfelen wij de juistheid van hetgeen in de vergunning gesteld wordt als zou het gaan om "openstellen van bestaande beheerpaden". Het betreft hier geen zichtbare paden (meer), althans er zijn geen sporen van enig gebruik in de afgelopen jaren van het merendeel van het te openen tracé.

In de effectanalyse wordt nadrukkelijk gesteld, dat de toegang voor honden verboden moet worden. Het jachtgedrag van honden is een grote verstoring voor de dieren in het gebied (niet alleen de dassen, maar ook reekalfjes, jonge vogels, hazen, ringslangen en andere soorten zijn de dupe). Wij zijn het met deze opvatting eens. Echter: het verbod voor honden en de beperking van de toegang uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang zijn loze bepalingen als deze niet worden gehandhaafd. De ervaring leert, dat handhaving niet of nauwelijks plaatsvindt.

Samenvattend willen wij stellen, dat deze nieuwe paden een aanzienlijke verstoring betekenen voor de bijzonder natuurwaarden in de kwetsbare gebieden benoorden het fort. Wij zijn van mening dat, gezien de te verwachten negatieve effecten op de flora en fauna, deze vergunning niet verstrekt moet worden.

Aangezien Staatsbosbeheer een doelstelling heeft om haar gebieden zoveel mogelijk open te stellen voor publiek, willen wij adviseren om voor een alternatief tracé te kiezen. De Agrarische Natuurvereniging Noorderpark heeft dit alternatieve tracé ontworpen, met als doel een rondwandeling mogelijk te maken, zonder dat de al lang bestaande en bijzonder kwetsbare natuur wordt opengesteld, betreden en verstoord. Het alternatieve tracé biedt voor lange afstandwandelaars een verbinding tussen de recreatieve routes ten westen en noordoosten van het fort. Voor de lokale bevolking biedt het de mogelijkheid van een ommetje rond het fort. Tegelijkertijd waarborgt het de rust in een van de laatste huidige waardevolle rustgebieden in de hele regio. Ook de privacy van de huidige bewoners en gebruikers van particulier terrein en het zwembad De Kikker wordt met het alternatief gerespecteerd. En van grote betekenis is dat de dassenwissels naar het foerageergebied ten noorden van het fort worden ontzien. Onze vereniging verzoekt u met Staatsbosbeheer in overleg te treden over dit alternatieve tracé, en de verstrekte vergunning te laten vervallen.

Hoogachtend,

namens het bestuur van de Agrarische Natuurvereniging Landschap Noorderpark,
Johan Lam (voorzitter),
p/a Looydijk 54,
3732 VG De Bilt,
info@anvnoorderpark.nl; www.anvnoorderpark.nl

bijlage: alternatief tracé wandelpaden benoorden Ruigenhoek